

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/161/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513200331
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8513200331.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Fiľakovského v právnej veci navrhovateľa D. D., nar. X.XX.XXXX, Q. XX, E. F., právne zastúpeného Mgr. Máriou Baranovou, advokátkou so sídlom v Starej Ľubovni, Továrenská 43, proti odporkyni R. L., nar. XX.X.XXXX, T. XX, o zrušenie vyživovacej povinnosti, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 3. 6. 2013, č. k. 1C 17/2013-49 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa konanie v časti o zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa od 1. 9. 2011 do 24. 1. 2013 zastavil. V prevyšujúcej časti návrh zamietol a vyslovil, že náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na ust. § 62 ods. 1, 2, § 78 ods. 1 a § 75 ods. 2 Zákona o rodine a uviedol, že sú splnené predpoklady na trvanie vyživovacej povinnosti navrhovateľa k odporkyni v zmysle § 62 ods. 1 Zákona o rodine. Nie sú dané podmienky na zrušenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola určená rozsudkom súdu zo dňa 30. 6. 2009. Uvedené rozhodnutie počas doby, kedy odporkyňa po ukončení stredoškolského štúdia pracovala, nebolo zrušené. Následne došlo na strane odporkyne k zmene pomerov, a to nástupom na vysokoškolské denné trojročné bakalárske štúdium, pričom týmto štúdiom sa pripravuje na budúce povolanie. Objektívne nie je schopná sama sa živiť. Nebolo preukázané, aby odporkyňa už nejaké vysokoškolské štúdium ukončila, a teda aby boli u nej v plnej miere naplnené predpoklady na to, aby bola schopná sa živiť a ďalšie vysokoškolské štúdium by už nebolo možné považovať za sústavnú prípravu na povolanie. Nemohol akceptovať vyjadrenie navrhovateľa, že má okrem odporkyne ešte ďalších päť detí, pretože išlo o slobodné rozhodnutie navrhovateľa, koľko detí bude mať. Navrhovateľ sa nemôže zbavovať svojej rodičovskej vyživovacej povinnosti k odporkyni s poukazom na to, že má aj ďalšie deti. Je jeho povinnosťou sa starať o potreby všetkých rovnako a vzhľadom na výšku vyživovacej povinnosti k odporkyni, je vek, štúdium a s tým spojené potreby, výška výživného ledva presiahne polovicu sumy, ktorú spolu s manželkou vynaložia na mladšieho syna z manželstva navrhovateľa. Nemohli obstáť ani poukazy navrhovateľa, že jeho nízky príjem a veľa výdavkov mu nedovoľujú platiť výživné na plnoleté dieťa. Poukázal, že predpokladom zániku trvania vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu nie je samotné dosiahnutie plnoletosti. Mal pochybnosť aj o nízkom príjme navrhovateľa, pretože z predložených potvrdení o podaní daňového

priznania za rok 2011 a 2012 vyplýva, že ide stále o samostatne zárobkovo činnú osobu, pričom v konaní vôbec výšku svojich príjmov nepreukázal spôsobom upraveným v § 63 ods. 1 Zákona o rodine.

Nemal preukázané, aby v danom prípade bolo možné vyživovaciú povinnosť navrhovateľa k odporkyni zrušiť a rovnako tak ani podmienky na prípadné zníženie naposledy určenej vyživovacej povinnosti. Analogicky podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine by dôvodom na zrušenie vyživovacej povinnosti mohla byť skutočnosť, ak aby jej trvanie odporovalo dobrým mravom. Ani túto skutočnosť však v konaní nezistil a podľa jeho názoru nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi to, že odporkyňa nevidí dôvod na nastahovanie sa k navrhovateľovi. Nemožno to vyvodzovať ani z vyjadrenia odporkyne, že nemajú medzi sebou dobrý vzťah. Je pochopiteľné a prirodzené, že odporkyňa sa odmieta nastahovať k navrhovateľovi, ak viac než 20 rokov od narodenia s navrhovateľom v jednej domácnosti nežila. Vzhľadom na vyššie uvedené návrh (v prevyšujúcej časti) na zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa od podania návrhu, t.j. od 21. 1. 2013 zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ bol neúspešný a odporkyni trov konania nevznikli.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že súd niekoľkokrát porušil procesné predpisy. Na pojednávaní predložil dôkazy, že jeho príjem nie je vysoký, má vážne zdravotné problémy. Výdavky, ktoré má jeho rodina, uspokojí veľmi ťažko. S odporkyňou, ktorá je jeho dcérou, sa riadne stretáva, prispieva aj nad rámec výživného, dobre vychádza s jeho manželkou a nie je pravda, že nemajú dobré vzťahy. Predtým na otázku právneho zástupcu, aby opísala, aké sú ich vzájomné vzťahy, odpovedala, že nemá žiaden vzťah, že „som jej ľahostajný“. Táto otázka zo strany súdu bola vyhodnotená ako sugestívna, nebola zapísaná do zápisnice rovnako, ako aj odpoveď. Preto ide o procesné pochybenie.

Nie je pravdou, aby odporkyňa nepoznala, ako to chodí v jeho rodine a domácnosti. Chodila k nim, hoci býva so svojou matkou. Snažil sa jej zohnať brigádu, aby si finančne prilepšila, ale odmietla. Prestala sa s ním stretávať a komunikovať. Uvedomuje si, že študovať na vysokej škole nie je v rozpore s dobrými mravmi, ale v rozpore s dobrými mravmi je, keď dcéra, o ktorú sa zaujíma, aj keď s ňou nežil v spoločnej domácnosti, sa odvrátila z dôvodu, že nedokáže zabezpečiť, jej finančné nároky. V rozpore s dobrými mravmi je aj to, že jej nepreukazuje žiadnu úctu ako rodičovi a že otec je dobrý iba na to, aby dával peniaze. Odporkyni prispieval aj naturálne, dával jej peniaze nad rámec výživného podľa možnosti, blúzky, vetrovky, čiapka. Snažil sa, že to, čo potrebuje, aby zabezpečil. Celá jej výpoveď bola iba účelová.

Bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti plnoletého dieťaťa súd nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Pokiaľ by súd prvého stupňa nevyhodnocoval a nevykonával iba jednostranné dokazovanie, bol by zistil, že v danom prípade o rozpor s dobrými mravmi ide. Narušenie príslušných osobných vzťahov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu. Napriek tomu, že sa s odporkyňou riadne kontaktuje, snaží sa vzťah, ktorý medzi nimi bol, udržať. Je to práve ona, ktorá o to nemá záujem. Urobil ústretový krok vo vzťahu k odporkyni aj tým, že požiadal o zmenu návrhu (zníženie výživného), zmena, ktorá pripustená nebola. Na zamietnutie návrhu nebol zo strany súdu prvého stupňa žiadny dôvod. Takýmto konaním bolo odopreté jeho dispozičné právo. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil, ale vec vrátil na ďalšie konanie.

K podanému odvolaniu sa vyjadrila odporkyňa. Uviedla, že jeho tvrdenie o tom, že sa vyjadrila o jej vzťahu k nemu ako ľahostajnému, nie je pravdivé. Nemajú k sebe žiadny vzťah, nakoľko sa nemal ako utvoriť. Prvé dva roky života sa navrhovateľ k nim nepriznal, potom žil niekoľko rokov v E. H.. Neboli v kontakte. Po strednej škole jej navrhovateľ prestal platiť výživné, pretože nešla ďalej študovať. Odvtedy nevyvinul snahu sa s ňou stretnúť. Videli sa až na pojednávaní v novembri 2012, keď žiadala o opätovné platenie výživného z dôvodu štúdia na vysokej škole. Jej vzťah s otcom je neutrálny a rozhodne nejde o

peniaze. Prvostupňový súd vo veci úplne zistil skutkový stav a dospel k správnym skutkovým zisteniam. Preto navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolačný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., vec prejednal bez v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, správne prijal právne závery, na zisteniach ktorých sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania a na ktoré odkazuje aj odvolací súd.

Odvolacie námietky navrhovateľa považoval za nedôvodné.

Z obsahu vykonaného dokazovania je zrejmé, že navrhovateľ sa domáha zrušenia vyživovacej povinnosti vo vzťahu k odporkyni, a to od podania návrhu, t.j. od 21. 1. 2013. Zrušenie vyživovacej povinnosti dôvodil okolnosťami, ktoré špecifikoval vo svojom návrhu aj na pojednávaní, a to svojou rodinnou situáciou, finančnou situáciou, ekonomickou situáciou, ktorú bližšie popísal. V priebehu konania navrhoval zmeniť návrh, keď žiadal znížiť určené výživné zo sumy 90 Eur na 50 Eur. Zmenu návrhu však súd nepripustil. V podanom odvolaní rámec svojich odvolacích námietok založil na tom, že rozhodnutie súdu je nesprávne aj z tohto dôvodu, že boli procesné pochybenia, ako aj z dôvodu zistenia tých skutočností, že odporkyňa sa k nemu správa v rozpore s dobrými mravmi.

Z obsahu spisu odvolací súd nezistil žiadne procesné pochybenia súdu a pokiaľ prvostupňový súd zamietol návrh navrhovateľa na zmenu návrhu, jeho postup bol správny a v súlade so zákonom. Súd zmenu návrhu totiž nepripustí, aby výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre rozhodnutie vo veci. Z obsahu návrhu je zrejmé, že navrhovateľ sa domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti, pričom zmena návrhu ním predkladaná v priebehu konania sa dotýkala zníženia vyživovacej povinnosti. Zaiste tento návrh si vyžaduje iné skúmanie podmienok pre rozhodnutie vo veci ako návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti, o ktorom súd rozhoduje v zmysle § 62 ods. 1 Zákona o rodine. O znížení vyživovacej povinnosti súd rozhoduje v tom prípade, ak nastala zmena pomerov medzi účastníkmi konania v zmysle § 78 Zákona o rodine. Účastník v priebehu konania môže so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania, avšak je na súde nepripustiť zmenu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmene návrhu. Prvostupňový súd podaný návrh na zmenu začatia konania správne vyhodnotil a odvolací súd sa s jeho procesným postupom stotožnil.

Pokiaľ ide o rozhodnutie o veci samej, je vecne správne. V zmysle § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodiča trvá do času, kým deti nie sú schopné samostatne sa živiť. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že v danom prípade odporkyňa pokračuje v štúdiu, a preto vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči odporkyni trvá naďalej v zmysle § 62 ods. 1 Zákona o rodine. Vyživovacia povinnosť končí až dosiahnutím prvého najvyššieho stupňa vzdelania v bežnom vzdelávacom procese (prvá ukončená vysoká škola alebo univerzita).

Pokiaľ navrhovateľ upozorňoval na ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, v zmysle ktorého výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi; čo neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa, odvolací súd bol názoru, že ani táto námietka navrhovateľa nie je dôvodná. Odvolací súd poukazuje, že dobré mravy sú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti, tolerancie, z ktorých vychádza aj písané právo. Nie sú presne definované a vychádzajú vždy zo všeobecných princípov spoločnosti a posudzujú sa v každom konkrétnom prípade zvlášť. V danom prípade samotná odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu poukázala, že nie sú medzi nimi veľmi dobré vzťahy aj z dôvodu, že žijú v rozdielnych domácnostiach. Ona so svojou matkou, pričom navrhovateľ dlhodobo žije mimo ich domácnosti, má svoju rodinu, bol dlhodobo aj v zahraničí, situácia, ktorá zaiste ich vzájomné vzťahy a väzby neposilnila. Preto je logické, že táto vzájomná prepojenosť vzťahov nie je medzi nimi až aká blízka. Na druhej strane však odvolací súd zdôrazňuje, že nezistil, aby v danom prípade intenzita vzťahov dosahovala takýto dôvod, pre ktorý by nebolo možné výživné priznať.

Preto odvolací súd mal za to, že v tomto smere bolo na navrhovateľovi preukázať takú intenzitu správania sa odporkyne, ktorá by nebola v súlade s pravidlami slušnosti. Dôkazné bremeno ležalo len a len na navrhovateľovi. Zaiste len okolnosť súvisiaca s tým, že odporkyňa uviedla, že ich vzťahy nie sú navzájom až tak veľmi dobré, nemôže byť sama o sebe okolnosťou, ktorá spĺňa predpoklady využitia ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal, keďže neúspešný navrhovateľ na ich náhradu nemá právo a úspešná odporkyňa ich neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.